

Denna faktasammanställning utförd av fast boende på Styrös syftar till att informera politiker och andra beslutsfattare om bristerna i samordning mellan förvaltningarna och vissa fördyrande lösningar av akuta behov för besökare sommartid.

Fakta om hur Göteborgs kommun hanterar behovet av offentliga toaletter i Södra skärgården

Styrös i Samverkan, ett forum till stöd för Styrös utveckling i bred bemärkelse, tillsatte 2016 en grupp på tre personer att fördjupa sig i motsättningen att Göteborgs kommun m fl skickar allt fler besökare till Södra skärgården, utan att anvisa resurser till grundläggande service i form av t ex toaletter för dessa. Vi har sammanställt denna skrivelse i syfte att informera de folkvalda politikerna och verksamma i t ex de organisationer som aktivt råder turister att besöka öarna utan att samtidigt inse grundläggande servicebehov, utan att se de klara bristerna vad gäller basal service och utan att säkerställa att medel finns för detta.

Gruppen har under åren haft kontakt med de kommunalt anlitate skärgårdsutvecklare som haft uppdraget, samt en särskild utredningsperson som arbetat fram en analys av toalettbehoven i Södra skärgården. I februari 2019 fick vi vid ett besök på Park och Naturförvaltningen, PoN, i samband med diskussionen om ett planerat projekt med en ny toalett på Styrös Bratten, förnyad insikt i hur kommunen missar att arbeta i takt med de behov som finns. Vi fick också klart för oss att de prioriteringar som finns inom Park- och Naturförvaltningen tas fram under tillsyn av Park och Naturnämndens politiker.

Styrös har länge understrukit behovet av en toalett vid Tången eftersom Bratten redan har en toalett, även om kapaciteten inte är fullgod. Gruppens insats vid mötet med PoN ledde i vart fall till att misstaget med placeringen av toaletten på Bratten blev korrigerat, och föreslog istället att få den placerad på Tången. Detta kunde inte genomföras, eftersom PoN inte planerat i denna riktning, trots att vi arbetat för detta i flera år och trots att den omfattande behovsanalysen som presenterades 2018 pekar på detta behov.

PoN anser sig uppenbarligen inte ha resurser till att ta hänsyn till det faktum att våra skärgårdsöar numera besöks året om och att toaletter måste finnas tillgängliga alla årets månader på olika platser utan prioriterar i stället andra saker. Kanske kan detta bero på att kommunens budget är separerad under olika förvaltningar och att dessa av budgetskäl tvingas att endast bevaka sina egna kärnområden och har svårt att hantera behov som ligger i skärningspunkterna mellan olika förvaltningar och som inte en högljudd opinion bevakar.

Fakta om kommunens kostnader för toaletthanteringen

Enligt enhetschef för PoN:s Parkenhet, Lena Jacobsson kostade 21 tillfälliga toaletter, s k bajamajor på 5 platser 445.000 kr under tre sommarmånader 2018 med erforderliga tömningar. Det innebär drygt 30.000 per månad för t ex bajamajorna på Tången. Detta kan jämföras med tre fasta toaletter som kommunen betalar för i Vrångö hamn, vilka kostar 10.000 per månad enligt besked från hamnföreningens ordförande, Roger Juhlin. För 2019 har PoN budgeterat 200.000 för skötsel av de fasta toaletterna på Styrös, Vrångö och Brännö, kostnader för el och vatten tillkommer. Om man räknar 15% för värme el och VA blir månadskostnaden drygt 6.000 per styck för de tre åretruntöppna fasta toaletterna. Angivna priser är exklusive moms.

En kommun är befriad från att debitera moms på sina tjänster, varför vi som skattebetalare kan betrakta ovan angivna kostnader som de faktiska. Även för detta år – det tredje i rad –

betalar PoN alltså 30.000 för en plats (t ex Tången) med bajamajor för några sommarmånader.
Det förefaller alltså vara drygt fem gånger dyrare med tillfälliga toaletter, bajamajor, jämfört med fasta toaletter öppna året runt.

”Strax utanför Göteborg” - ny offentlig satsning

Västsvenska Turistrådet, det numera helkommunala Göteborg & Co samt regionala Västtrafik har enligt pressmeddelande nyligen sjösatt ett projekt som skall locka besökare till bl a Styrso och Vrångö. På vår förfrågan hos PoN om hur samarbetet skett i toalettfrågan svarar Lena Jakobsson: ”Park och naturförvaltningen har inte blivit inbjudan att delta i Göteborg och Co arbete med att marknadsföra besöksmål nära staden.”

Det visar att den offentliga sektorn inte har förmåga att samordna besöksnäringen, trots att det delvis ligger i de nämnda organisationernas uppdrag. Projektutvecklare anställs, men man undrar om det är oförstående kommunansvarigas motstånd som tvingat dessa två skärgårdsutvecklare att sluta i förtid. Vi har fått veta att en person inom PoN delförvaltningar tidigare hade uppdrag att vara kontaktperson för Göteborg & Co, men detta uppdrag har sedan länge varit avslutat och ingen annan samverkan över förvaltningsgränserna verkar finnas.

Södra skärgården har hittills haft en huvudsakligen positiv syn på besökare. Vi vill se besöksnäringen som en av våra möjligheter att utveckla skärgården i framtiden. Vi vill helst inte signalera en ändrad strategi och säga nej tack till besökare! Men det är faktiskt i huvudsak näringsidkarna i Göteborg som tjänar mest på turismen; shopping, hotell och restaurang. Öarnas näringsidkare får mest bara smulor och rester att ta hand om. Efter flera år av tveksamt samarbete med kommunen anser vi att det är dags att vi får en erkänsla åtminstone i form av fungerande åretruntöppna toaletter. Vi vill inte skämmas över Göteborgs kommun och vår egen bristande förmåga i mötet med alla dessa plågade besökare med sina otillfredsställda naturbehov!

2018-05-12

Styrso i Samverkan, SiS

Peter Andersson

Britta Allgurén

Henrik Bergdén

info@styrsosamverkan.se • www.styrsosamverkan.se